

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **MOVYCHEM s.r.o.**, se sídlem Komenského 846, Chropyně, zastoupený JUDr. Michalem Novákem, advokátem se sídlem Tyršova 231, Litomyšl, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2020, č. j. 29 Af 151/2018 – 42,

t a k t o :

- I. Řízení o kasační stížnosti **se z a s t a v u j e .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobci **se v r a c í** soudní poplatek ve výši 5000 Kč; poplatek bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám JUDr. Michala Nováka, advokáta, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud ve shora uvedené věci obdržel dne 18. 5. 2020 kasační stížnost žalobce (stěžovatele) proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2020, č. j. 29 Af 151/2018 – 42, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 10. 2018, č. j. 46555/18/5200-11431-711360 a č. j. 46733/18/5200-11432-701175.

[2] Dle § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v relevantním znění (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), je s podáním kasační stížnosti spojen vznik poplatkové povinnosti. Podle položky 19 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou uvedeného zákona, je kasační stížnost zpoplatněna částkou 5000 Kč. Dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží.

[3] Stěžovatel současně s podáním kasační stížnosti soudní poplatek za kasační stížnost neuhradil. Nejvyšší správní soud ho proto usnesením ze dne 21. 5. 2020, č. j. 5 Afs 159/2020 – 15, vyzval, aby ve lhůtě patnácti dnů od doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek ve výši 5000 Kč, a poučil ho o důsledcích nesplnění této výzvy. Uvedené usnesení Nejvyššího správního soudu bylo doručeno zástupci stěžovatele do datové

schránky dne 25. 5. 2020, takže konec patnáctidenní lhůty připadl na úterý 9. 6. 2020. Nejvyšší správní soud ze spisu zjistil, že soudní poplatek byl na účet soudu připsán až dne 10. 6. 2020, tedy po uplynutí lhůty k jejímu zaplacení.

[4] Je možné, že příkaz k zaplacení uvedeného poplatku byl zadán ještě před uplynutím zmiňované lhůty, nicméně rozhodující z hlediska včasnosti platby poplatku je až den, kdy je poplatek připsán na účet soudu. Např. v rozsudku ze dne 7. 2. 2018, č. j. 2 As 3/2018 – 32 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), Nejvyšší správní soud konstatoval následující: *„Jelikož poplatková povinnost vzniká již dnem podání žaloby a správní soud má povinnost účastníka řízení k zaplacení vyzvat, je celkový časový úsek více než postačující ke splnění poplatkové povinnosti (ať si již účastník vybere jakýkoliv způsob úhrady). Účastníkům řízení nic nebrání soudní poplatek zaplatit ve stanoveném čase, tudíž je nedůvodné a z hlediska důsledků pro řízení i riskantní s platbou otálet a ponechávat ji až na konec soudem vymezené lhůty.“* Tento závěr Nejvyššího správního soudu aproboval také Ústavní soud v usnesení ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1334/18, podle něhož *„již samotná povinnost soudů vyzvat poplatníka k úhradě splatného soudního poplatku je do jisté míry beneficiem, jelikož poplatková povinnost je jednoznačně určena zákonem a žalobcům v zásadě nic nebrání, aby ji řádně splnili již při podání žaloby. Pokud tak neučiní, a dokonce tak neučiní ani v dodatečné lhůtě poskytnuté soudem, je zastavení řízení logickým a ústavně konformním důsledkem jejich pasivity“*.

[5] Obdobné závěry platí také pro zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, přičemž v rozsudku ze dne 29. 11. 2019, č. j. 5 Afs 318/2019 – 21, k otázce včasnosti zaplacení soudního poplatku Nejvyšší správní soud dále uvedl:

„Dle Ústavního soudu je znění zákona zcela jednoznačné a neumožňuje žádný jiný výklad, je proto vyloučeno dospět na základě „solistikovanějších“ interpretačních metod k takovému výkladu, podle kterého by se k zaplacení poplatku po lhůtě přihlíželo.“

V rozsudku ze dne 12. 4. 2012, č. j. 9 Afs 7/2012 – 49, Nejvyšší správní soud konstatoval: *„Platební nekázeň projevující se nezaplacením soudního poplatku ihned při podání žaloby ve správním soudnictví je sama o sobě nežádoucím jevem, mj. z toho důvodu, že soudy zatěžuje v jejich rozhodovací činnosti. Pokud pak účastník řízení v této nekázni pokračuje i přes výzvu soudu a přes upozornění na s tím spojené procesní důsledky, jedná se o jednání, za které nutně musí nést procesní odpovědnost.“* Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku judikoval, že z hlediska včasnosti splnění poplatkové povinnosti je při placení soudního poplatku bankovním převodem rozhodný den, kdy je částka soudního poplatku skutečně připsána na účet soudu. Uvedený rozsudek se sice vztahuje ke znění § 9 zákona o soudních poplatcích, účinnému do 29. 9. 2017, ovšem jeho posouzení, kterou skutečností nastává „zaplacení“ soudního poplatku, lze u placení poplatku bankovním převodem vztáhnout i na současnou právní úpravu: *„Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že pojem zaplacen je nutno vykládat ve smyslu hmotněprávním, tj. že povinnost uhradit soudní poplatek je splněna až okamžikem připsání peněžní částky na účet soudu. Až v tomto okamžiku je totiž bez dalšího postavena najisto faktická dispozice soudu s poukázanou částkou a je bez jakýchkoli pochybností potvrzeno, že účastník řízení skutečně soudní poplatek v souladu s pokyny soudu zaplatil. Do doby, než je částka připsána na účet soudu, je nejisté, zda účastník řízení požadovanou částku na účet soudu skutečně odeslal a zda vůbec bude tato částka na účet soudu poukázána. Tento výklad odpovídá významu, který je pojmu zaplacen obecně přisuzován, tj. faktické dispozici příjemce uhrazenou peněžní částkou. Z hlediska včasnosti splnění uvedené povinnosti tedy není rozhodné, kdy účastník částku soudního poplatku ze svého bankovního účtu poukáže (resp. kdy dá pokyn bance k bankovnímu převodu),*

pokračování

ale je rozhodný až ten den, kdy je částka skutečně připsána na účet soudu. Dokladem potvrzujícím zaplacení soudního poplatku je v takovém případě tzv. „záznam o složení“, který vyhotovuje účtárna soudu a který je zakládán do soudního spisu. Nejvyšší správní soud (...) pokládá za den platby u bezhotovostního platebního styku den připsání této platby na účet soudu. Samotný převod peněžní částky jde na účet a riziko účastníka řízení, přičemž v případě pochybení při provádění platební transakce má účastník řízení k dispozici prostředky ochrany dle zákona o platebním styku.“

Nejvyšší správní soud rovněž poukazuje na obdobné závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2018, č. j. 8 Afs 37/2018 – 51, publ. pod č. 3734/2018 Sb. NSS, které již byly přijaty (obdobně jako již citovaný rozsudek ze dne 7. 2. 2018, č. j. 2 As 3/2018 – 32, a judikatura tam uvedená nebo usnesení velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2019, sp. zn. 31 Cdo 3042/2018) ke stávajícímu znění § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích a které v části, jež se týkala placení soudních poplatků bankovním převodem, nebyly překonány ani nálezem Ústavního soudu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I. ÚS 2535/18. (...) [T]ento náleze se zabývá možností aplikace § 40 odst. 4 s. ř. s. při placení soudního poplatku kolkovými známkami, zatímco v posuzovaném případě stěžovatel uhradil soudní poplatek bankovním převodem. Přitom § 40 odst. 4 s. ř. s. umožňuje zachování lhůty při doručování podání prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáním orgánu, který má povinnost je doručit, stěžovatelův poskytovatel bankovních služeb ovšem do žádné z uvedených kategorií nespadá. Pokud jde o placení soudních poplatků bankovním převodem, posuzuje Ústavní soud stěžovatelem namítanou otázku i podle nyní účinného znění § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích shodně jako obecné soudy (vedle již citovaného usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1334/18, srov. např. též usnesení ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. IV. ÚS 4006/18, nebo ze dne 14. 6. 2019, sp. zn. IV. ÚS 1777/19).

Krajský soud rovněž zcela důvodně připomíná, že podle § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích se při správě placení těchto poplatků postupuje subsidiárně podle daňového řádu, přičemž podle § 166 odst. 1 písm. a) daňového řádu se za den platby, která byla prováděna poskytovatelem platebních služeb, považuje den, kdy byla připsána na účet správce daně.“

[6] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že i v nyní posuzované věci byl soudní poplatek zaplacen po uplynutí stanovené lhůty a k jeho opožděné úhradě tudíž nelze přihlídnout. Nejvyššímu správnímu soudu proto nezbylo, než řízení o kasační stížnosti podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. zastavit.

[7] Jelikož bylo řízení o kasační stížnosti zastaveno, nemá podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. žádný z účastníků právo na náhradu jeho nákladů.

[8] S ohledem na zastavení řízení Nejvyšší správní soud rozhodl též o vrácení soudního poplatku stěžovateli. Výši částky, která má být vrácena v případě opožděně zaplaceného soudního poplatku, se Nejvyšší správní soud zabýval např. v usnesení ze dne 21. 3. 2018, č. j. 4 As 9/2018 – 38: „Skutečnost, že k zaplacení soudního poplatku po uplynutí soudem stanovené lhůty již soud nemůže přihlídnout, ve svém důsledku zároveň způsobuje, že uplynutí této lhůty má za následek zánik poplatkové povinnosti účastníka řízení. Jinými slovy, není-li dle novelizovaného znění zákona o soudních poplatcích již stěžovatel oprávněn zaplatit soudní poplatek po uplynutí lhůty stanovené soudem ve výzvě k jeho úhradě, nelze dovozovat, že k tomu měl být stále povinen. V tomto smyslu je třeba vykládat i § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, tj. že dopadá na jiné případy zastavení řízení než na zastavení pro nezaplacení soudního poplatku ve lhůtě stanovené soudem dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích.“

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že stěžovatel (...) splnil již neexistující poplatkovou povinnost a uhradil soudní poplatek, k němuž nebyl povinen. Proto nebylo možné uvažovat o vrácení soudního poplatku sníženého dle § 10 odst. 3 zákona o soudních poplatcích.“ Na základě § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích proto zdejší soud rozhodl tak, že stěžovateli bude vrácen celý opožděně zaplacený soudní poplatek ve výši 5000 Kč, a to k rukám jeho zástupce, ve lhůtě stanovené v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích na 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 18. června 2020

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu